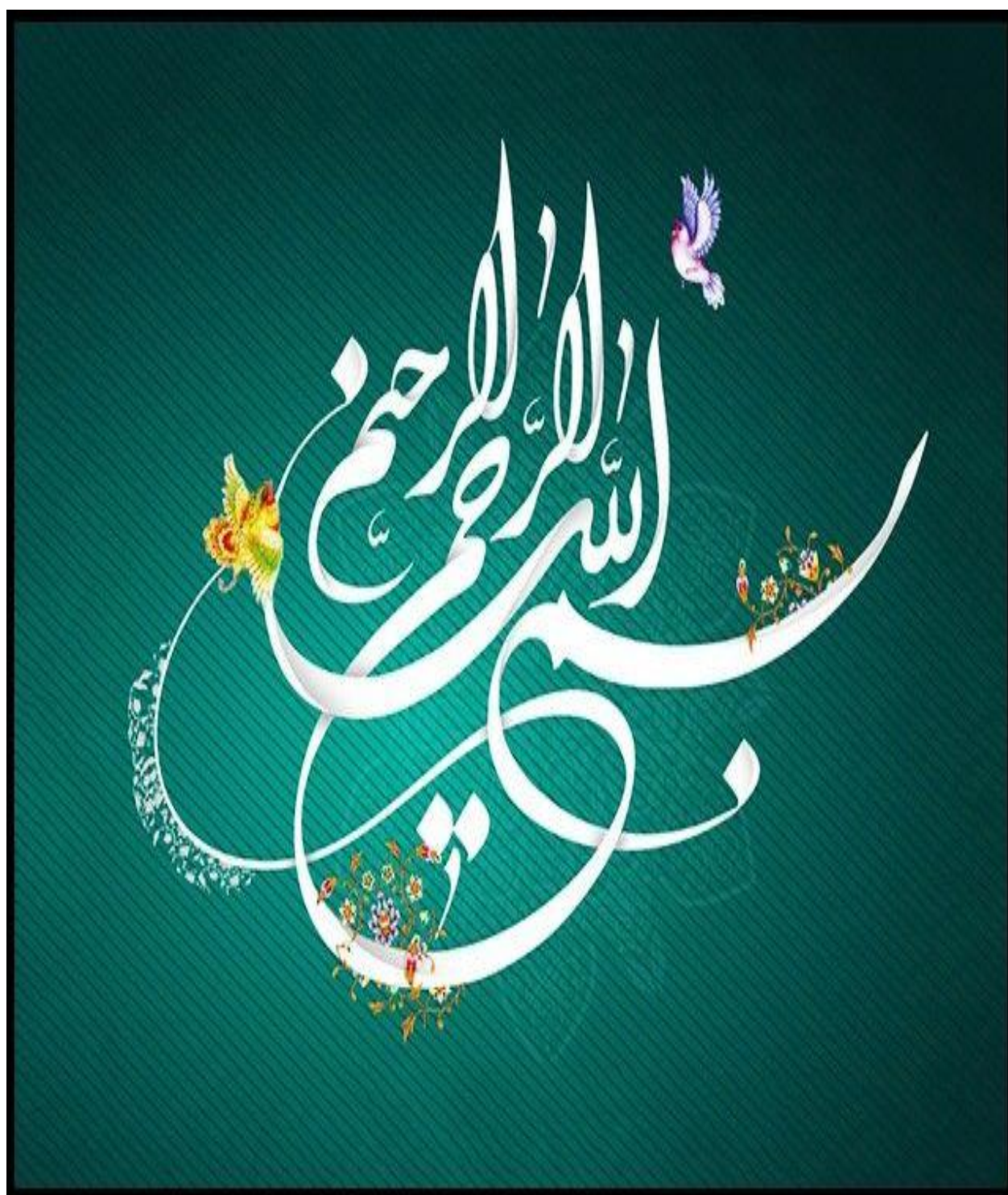

جایگاه حجاب و عفاف در قرآن و روایات

امام علی علیه السلام فرمودند:

عفت و پاکدامنی، برترین عبادات است.

بچه های بهشت | b-behesht.ir | الکافی، ج ۲، ص ۷۹

چکیده:

جایگاه زن و حضورش در جامعه اسلامی یکی از مسائل مهمی است که حتی در تعیین سرنوشت جامعه نقش دارد. به همین خاطر اسلام به عنوان کاملترین دین ها به این موضوع توجه داشته و دستورات و احکامی در مورد چگونگی حضور زن در جامعه و اهمیت حجاب و عفاف برای او بیان کرده است. از نظر اسلام حفظ عفت و پاکدامنی زنان نقش تعیین کننده هایی در سالم سازی جامعه اسلامی دارد. و حتی حفظ جایگاه و منزلت زن به حفظ حجاب و عفت برمی گردد.

کلید واژه:

عفاف، حجاب، قرآن، روایات.

مقدمه:

حجاب با حفظ و حراست و مراقبت همراه است. در واقع حجاب اسم چیزی است که به وسیله آن خود را می پوشانند. با استناد بر آیه حجاب (سوره احزاب آیه ۵۳) اصل حجاب تنها برای همسران پیامبر اکرم (ص) بیان شده است. اما ستر یا پوشش، حفظ حدود، حریم، عفاف و..... مربوط به همه ی زنان مومن و مسلمان است. که امروزه به عنوان پوشش با حجاب یاد می شود. اما حجاب و ستر با هم مترادف نیستند حجاب و پوشش حریم ظاهری است و حدود مشخص شده در نگاه گفتار و ارتباطات غیر کلامی حریم ظاهری آنان است. به تعبیر بسیاری از افراد پوشش مناسب شامل آراستگی وقار و نظم در ظاهر است.

حجاب در معنی عام که در قرآن به آن تاکید شده است هر نوع پوشش و مانع از وصول به گناه را شامل می شود از جمله پوشاندن چشم از نگاه به نامحرم، حجاب گفتاری زنان در مقابل نامحرم و..... .

حجاب در معنی خاص ، به معنی پوشش زن است که در آیات مختلف قرآن از جمله آیه ۳۱ سوره نور و آیات ۳۳ و ۵۹ سوره احزاب به عنوان یکی از احکام واجب اسلام به آن اشاره شده است و آن این است که زن، هنگام گفتگو با مردان بدن خود را بپوشاند و به خود نمایی نپردازد .

تاکید قرآن به انواع پوشش در برابر نامحرم:

در قرآن به هر نوع پوشش مانع از انجام گناه تاکید شده است و این دستور قرآن به زنان اختصاص ندارد اما از آنجا که بحث در مورد حجاب زنان است طبق آیات قرآن حجاب شامل اموری مانند :پوشاندن چشم از نگاه نامحرم ، حجاب گفتاری در مقابل نامحرم و پوشش بدن را شامل می شود.

در مورد پوشاندن چشم از نگاه نامحرم در آیه قل للمؤمنین یغضوا من ابصارهم (ای رسول به مردان مومن بگو تا چشم ها را نگاه ناروا بپوشند).

مردان لازم است که چشم شان را از نامحرم بپوشانند و در آیه بعد به زنان تاکید شده است قل للمؤمنات یغضضن من ابصارهن (ای رسول به زنان مومن بگو تا چشم ها را از نگاه ناروا بپوشند).

نوع دیگر حجاب و پوشش قرآنی ، حجاب گفتاری زنان در برابر نامحرم است که قرآن خطاب به آنها می فرماید : (فلا تخضعن بالقول فیطمع الذی

ظاهر است آشکار ننمایند، و اطراف روسری های خود را بر سینه خود افکنند تا گردن و سینه با آن پوشانده شود).

طبق این آیه زنان باید سر و گردن خود را از نامحرم بپوشند و حق ندارند زینت هایی را که معمولاً پنهانی است آشکار سازند، هر چند اندامشان نمایان نشود. به این ترتیب آشکار کردن لباس های زینتی مخصوصی را که در زیر لباس عادی یا چادر می پوشند مجاز نیست، چرا که قرآن از ظاهر ساختن چنین زینت هایی نهی کرده است.

۲- در آیه ۳۳ سوره احزاب می خوانیم **(وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ)** و در خانه های خود بمانید و همچون جاهلیت نخستین در میان مردم ظهر نشوید).

در تاریخ آمده در آن موقع زنان حجاب دزستی نداشتند، و دنباله روسری های خود را به پشت سر می انداختند طوری که گلو و قسمتی از سینه و گردن بند و گوشواره های آنها نمایان بود، و به این ترتیب قرآن همسران پیامبر (ص) از این گونه اعمال باز می دارد.

۳- همچنین در آیه ۵۹ سوره احزاب می خوانیم **(يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّلزَّوْجِکِ وَ بَنَاتِکِ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِینَ یَدْنِینَ عَلَیْھِنَّ مِنْ جَلَابِیْہِینَ ذَلِکَ اَدْنِیَانِ یَعْرِفْنَ فَلَا یُؤْذِینَ اِیَّیْہِمْ اِیُّہُمْ بِہِمْسَرَانِ وَ دَخْتَرَانِ)** زنان مومنان بگو جلباب های خود را بر خویش فرو افکنند. این کار برای اینکه از کنیزان و آلودگانی که از مواجهه با جوانان

هرزه ابایی ندارند شناخته شوند ومورد آزار قرار نگیرند بهتر است). در آن زمان رایج بوده است که کنیزان وزنانی که از مواجهه با جوانان هرزه ابایی نداشتند بدون پوشیدن سر وگرددن از منزل بیرون می آمدند ،واز انجا که از نظر اخلاقی وضع خوبی نداشتند گاهی بعضی از جوانان هرزه مزاحم آنها می شدند ، در اینجا به زنان آزاد مسلمان دستور داده شد که حجاب اسلامی را کاملاً رعایت کنند تا از کنیزان وآلودگان شناخته شوند و بهانه ای برای مزاحمت به دست هرزگان ندهند.

نتیجه:

بر اساس این آیات حجاب به معنای پوشش اسلامی بانوان، دارای دو بعد ایجابی و سلبی است. بعد ایجابی آن، وجوب پوشش بدن و بعد سلبی آن، حرام بودن خودنمایی به نامحرم است این دو بعد باید در کنار هم باشند تا حجاب اسلامی محقق شود.

پیشنهادهات:

برای راه اندازی حجاب و پوشش مناسب در جامعه، اول باید بینش افراد و پایه های اعتقادی نسبت به این موضوع محکم کنیم به این منظور باید فرهنگ حجاب در جامعه گسترش پیدا کند و بنیانی کردن باورهای درست و فرهنگ سازی کامل در جامعه بر عهده دولت، خود مردم، رسانه های گروهی می توانند نقش به سزایی بر رایج کردن حجاب داشته باشند. بنابر این تحقق این موضوع جامعه از خطرات حفظ آسیب های اجتماعی کاهش می یابد و تهدید و اجبار، به هیچ وجه نمی تواند اولین راه کار اثر بخش باشد.

منابع و ماخذ :

- (۱).سوره نور، آیه ۳۰.
- (۲).سوره نور، آیه ۳۱.
- (۳). سوره احزاب، آیه ۳۳.
- (۴). تفسیر نمونه، مکارم شیرازی.

تهیه کننده:

زینب رضایی مجد